

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

31. oktobar – 4. novembar 2022.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

Novembar 2022.

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1 Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 04.11.2022	Promena	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.770,55	-3,35%	-19,43%
Dow Jones Industrial	SAD	32.403,22	-1,40%	-10,30%
NASDAQ	SAD	10.475,25	-5,65%	-34,28%
Dax 30	Nemačka	13.459,85	1,63%	-16,03%
CAC 40	Francuska	6.416,44	2,29%	-8,18%
FTSE 100	Velika Britanija	7.334,84	4,07%	0,75%
NIKKEI 225	Japan	27.199,74	0,35%	-8,71%
Shanghai Composite	Kina	3.070,80	5,31%	-12,93%

Izvor: Bloomberg.

1.2 Nivo i promena prinosa državnih obveznica

	Nivo prinosa	Promena u b.p.		
		1w	YoY	
Nemačka	2y	2,12%	19,5	283,0
	10y	2,29%	19,3	251,6
Francuska	2y	2,24%	22,4	297,2
	10y	2,83%	21,8	271,4
Španija	2y	2,32%	20,4	295,9
	10y	3,34%	20,1	288,5
Italija	2y	2,87%	24,2	313,8
	10y	4,46%	29,1	352,6
UK	2y	3,07%	-19,1	257,2
	10y	3,54%	5,9	259,3
SAD	2y	4,66%	24,1	423,6
	10y	4,16%	14,4	263,4
Kanada	2y	4,13%	28,2	315,0
	10y	3,50%	26,9	184,7
Japan	2y	-0,05%	0,5	6,0
	10y	0,25%	0,9	18,2

Izvor: Bloomberg.

1.3 Kretanja na FX tržištu

EUR				USD			
Kurs	Promena			Kurs	Promena		
	1w	YoY			1w	YoY	
EUR/USD	0,9923	-0,16%	-14,06%	USD/EUR	1,0078	0,16%	16,37%
EUR/GBP	0,8756	2,10%	2,31%	USD/GBP	0,8823	2,26%	19,05%
EUR/CHF	0,9890	-0,15%	-6,14%	USD/CHF	0,9967	0,01%	9,22%
EUR/JPY	145,86	-0,65%	11,13%	USD/JPY	146,99	-0,49%	29,30%
EUR/CAD	1,3407	-0,98%	-6,86%	USD/CAD	1,3510	-0,82%	8,38%

Izvor: Bloomberg

1.4 Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EUR			USD			GBP			CHF		
	nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.		nivo	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	1,40%	74,5	197,4	3,80%	75,0	375,0	2,93%	74,1	287,8	0,45%	-1,2	115,7
1M	1,40%	19,0	196,5	3,81%	6,3	376,5	2,88%	8,3	270,1	0,45%	0,4	115,6
3M	1,73%	9,3	230,2	4,21%	11,8	416,1	3,26%	3,9	299,4	0,10%	4,9	81,5
6M	2,28%	24,4	281,6	4,60%	16,5	454,0	3,77%	2,3	333,2	-0,17%	4,1	55,3
12M	2,79%	22,7	327,2	4,94%	28,4	477,1	4,30%	-1,2	361,0	-0,43%	2,2	28,8

* EUR: €STR za O/N, EURIBOR za ostale ročnosti; USD: SOFR za O/N, CME Term SOFR Rates za ostale ročnosti.

GBP: SONIA za O/N, ICE Term SONIA Reference Rates za ostale ročnosti; CHF: SARON za O/N, SARON Compound Rates za ostale ročnosti.

1.5 Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q4 (u %)
Evropska centralna banka	1,50*	0,75	27.10.22.	15.12.22	2,00
Federalne rezerve SAD	3,75-4,00	0,75	02.11.22.	14.12.22.	4,25-4,50
Banka Engleske	3,00	0,75	03.11.22	15.12.22	3,50
Banka Kanade	3,75	0,50	26.10.22.	07.12.22.	4,00
Švajcarska nacionalna banka	0,50	0,75	22.09.22.	15.12.22.	1,00

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 1,25%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,16% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 0,9730 do 0,9976 (tokom perioda trgovanja) odnosno od 0,9747 do 0,9923 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Početkom nedelje dolar je ojačao prema evru i drugim valutama, nakon slabljenja krajem prethodne nedelje, podržan očekivanjima još jednog velikog povećanja referentne kamatne stope na sastanku FED-a sredinom nedelje. S druge strane, najava usporavanja daljeg tempa povećanja negativno bi uticala na dolar. Pored sastanka FED-a, u fokusu investitora su ove nedelje bili i sastanci centralnih banaka Australije i Engleske. **Evro je oslabio prema dolaru za oko 0,5%, na nivo od 0,9887**, i nije značajnije reagovao nakon što su objavljeni podaci koji su pokazali da je inflacija u zoni evra bila viša od očekivane, na 10,7%, što je novi rekordni nivo.

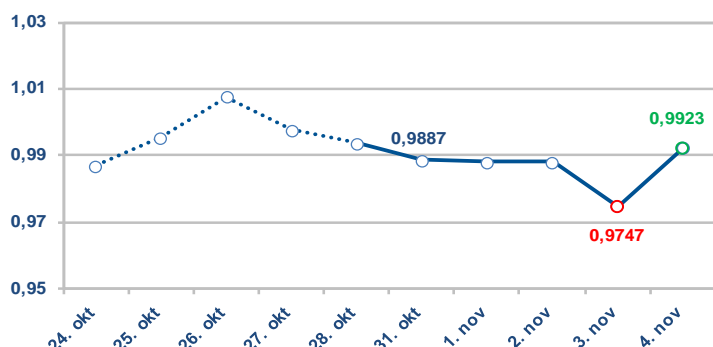
U utorak je evro u prvoj polovini dana jačao, ali je nakon toga oslabio, pa na kraju dana nije bilo veće promene kursa, odnosno evro je samo blago oslabio prema dolaru. Dolar bio pod negativnim uticajem spekulacija oko potencijalnog usporavanja zateznja monetarne politike FED-a nakon ovog sastanka. Od ekonomskih podataka, u SAD objavljen je ISM indeks proizvodnog sektora, koji je u oktobru imao vrednost 50,2, blago iznad očekivanja, a ispod vrednosti u septembru, kao i broj otvorenih radnih mesta, koji je u septembru neočekivano povećan na 10,72 miliona.

U izveštajnom periodu evro je oslabio prema dolaru za 0,16%.

Sredinom nedelje kurs se za vreme azijskog i evropskog trgovanja kretao u uskom rasponu, oko nivoa na kome je završio prethodni dan, u iščekivanju sastanka FED-a. Nakon što je u skladu sa očekivanjima referentna kamatna stopa povećana za 75 b.p., četvrti put zaredom, **dolar je inicijalno oslabio jer je saopštenje protumačeno kao manje naklonjeno restriktivnoj monetarnoj politici u budućnosti, ali je ubrzo dolar ojačao, nakon što je predsednik Pael na konferenciji za štampu zauzeo znatno restriktivniji stav**, signalizirajući da će FED nastaviti da povećava kamatne stope, da će one ostati duže na visokom nivou i da će dostići viši nivo nego što se prethodno očekivalo.

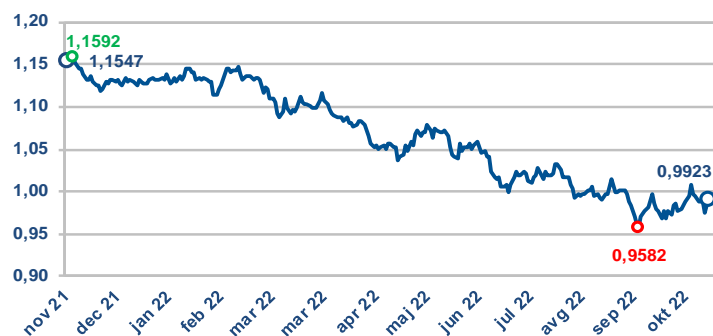
U četvrtak je dolar nastavio da jača pod uticajem poruka koje je Pael poslao na konferenciji prethodnog dana, usled čega se kurs EUR/USD u jednom trenutku spustio na 0,9730, što je bio najniži nivo tokom perioda trgovanja u posmatranoj nedelji, a dan završio na nivou od 0,9747, što je bio takođe najniži nivo na zatvaranju u posmatranoj nedelji. U četvrtak je fokus bio na Banci Engleske, koja je takođe povećala referentnu kamatnu stopu za 75 b.p., na 3,0%, ali je najavila da će vrhunac kamatnih stopa biti niži nego što tržišta trenutno očekuju i da bi ovaj nivo kamatnih stopa, bez dodatnih povećanja, izazvao dvogodišnju recesiju.

1.6 Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

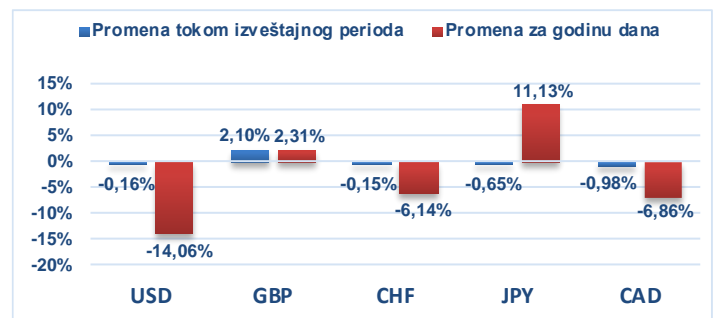
Izvor: Bloomberg.

1.7 Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

Izvor: Bloomberg.

1.8 Promena vrednosti evra u odnosu na odabrane valute

Izvor: Bloomberg.

U petak je dolar oslabio prema evru nakon što su podaci s tržišta rada SAD za oktobar pokazali da je broj radnih mesta van sektora poljoprivrede povećan više od očekivanja, dok je podatak za prethodni mesec revidiran naviše, ali su istovremeno pokazali i znake usporavanja – stopa nezaposlenosti je blago povećana, dok je rast zarada na godišnjem nivou smanjen u odnosu na prethodni mesec.

Kurs EUR/USD je izveštajni period završio na nivou od 0,9923 američka dolara za evro, što je ujedno i najviša vrednost na zatvaranju u posmatranom periodu.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD su tokom nedelje ostali skoro nepromenjeni na delu krive do godinu dana, a povećani na dužem delu. Prinos dvogodišnje obveznice povećan je za oko 24 b.p., na 4,66%, a prinos desetogodišnje obveznice za oko 14 b.p., na 4,16%.

Prinosi su porasli nakon što je FED ponovo povećao referentnu kamatnu stopu za 75 b.p. i najavio da će nastaviti sa povećanjima i na narednim sastancima kako bi inflacija bila stavljena pod kontrolu. Izveštaj sa sastanka naveo je tržišne učesnike da zaključe da će FED ubrzo usporiti, a zatim i zaustaviti proces povećanja referentne kamatne stope, te su inicijalno prinosi državnih obveznica znatno opali, ali je tokom konferencije za štampu usledio potpuni preokret, te su prinosi državnih obveznica znatno povećani, posebno na kraćem delu krive.

Ovo je šesto uzastopno povećanje od sastanka u martu, ukupno za 3,75 p.p., na raspon 3,75%–4,0%, i bilo je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika, a odluka je doneta jednoglasno. Ponovo se ističe da je FED veoma odlučan u nameri da stopu inflacije vrati na ciljani nivo od 2% i da očekuje da će dalja povećanja referentne stope biti potrebna i na narednim sastancima, ali da će pri tome uzeti u obzir i „kumulativno pooštavanje monetarne politike” koje je do sada preduzeto, kao i „kašnjenje s kojim će to pooštavanje imati uticaj na ekonomsku aktivnost, inflaciju i finansijske uslove”.

Na konferenciji za štampu nakon završetka sastanka, predsednik FED-a Paueu zauzeo je znatno restriktivniji stav, rekavši da očekuje veću terminalnu referentnu stopu, da je i dalje vrlo preuranjeno da se razmatra pauza u procesu povećanja stope, da je rizik ukoliko FED ne pooštri dovoljno mnogo veći u odnosu na rizik da pretera s restriktivnim merama, da će na sastanku u decembru FED razmotriti da li da nastavi s dosadašnjim tempom povećanja, odnosno nije hteo da signalizira eventualno usporavanje, a da ukoliko se i smanji tempo povećanja referentne stope, to ne znači zaokret u pravcu manje restriktivne monetarne politike.

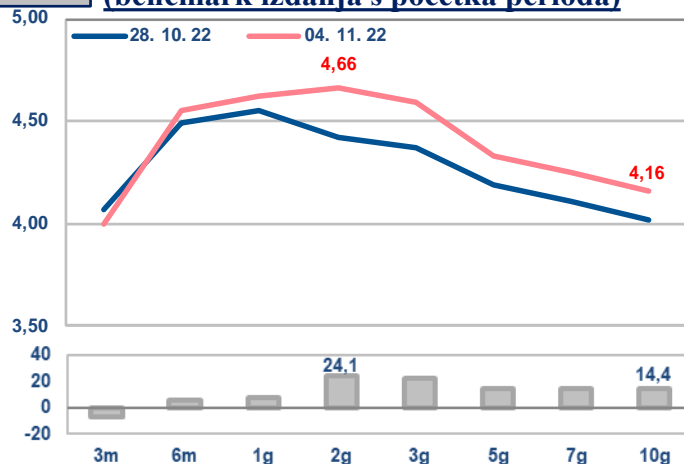
FED je ponovo povećao referentnu kamatnu stopu za 75 b.p., na raspon 3,75–4,00%.

U petak su objavljeni podaci s tržišta rada u SAD za decembar, koji ukazuju na nastavak solidnog rasta zaposlenosti i zarada. Tržište rada usporava, ali vrlo postepeno, daleko manje od onoga što bi FED hteo da vidi i što bi bilo u skladu sa do sada preduzetim merama monetarne politike.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede u oktobru je povećan za 261 hiljadu u odnosu na prethodni mesec, daleko iznad očekivanja (193 hiljade). Pored toga, podatak za septembar revidiran je naviše za čak 52 hiljade (na 315 hiljada). Broj radnih mesta sada je za oko 4 miliona iznad nivoa iz februara 2020. godine, pre početka epidemije. Stopa nezaposlenosti je povećana na 3,7%, sa 3,5% u septembru, više od očekivanja (3,6%), dok je stopa participacije smanjena za 0,1 p.p., na 62,2%. Zarade po radnom satu povećane su za 0,4% u odnosu na prethodni mesec, odnosno za 4,7% u odnosu na isti mesec prošle godine, nakon 5,0% u septembru.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

■ promena (u baznim poenima)

1.10

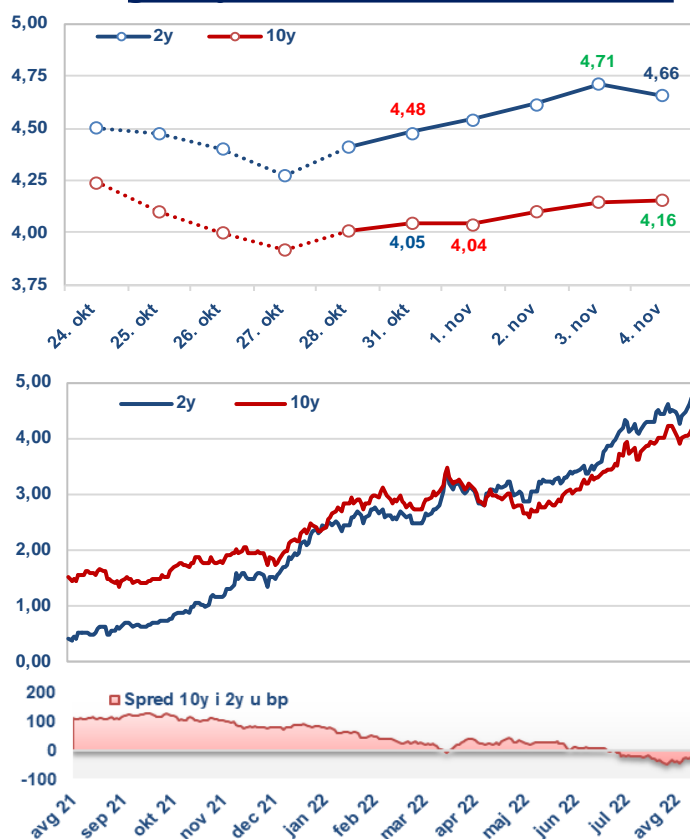
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Promena broja radnih mesta van sektora poljoprivrede	Okt	193	261	315
ISM indeks proizvodnog sektora	Okt	50,0	50,2	50,9
ISM indeks uslužnog sektora	Okt	55,3	54,4	56,7

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinosi nemačkih državnih obveznica su povećani duž cele krive. Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za 19,5 b.p., na 2,12%, a prinos desetogodišnje obveznice za 19,3 b.p., na 2,29%.

Nakon sastanka ECB-a krajem oktobra, iako su kamatne stope još jednom povećane za 75 b.p., očekivanja daljeg rasta kamatnih stopa su smanjena, kao i prinosi, jer je u saopštenju navedeno da je učinjen značajan napredak u normalizaciji monetarne politike, dok je izostavljen deo da se rast stopa može očekivati na nekoliko narednih sastanaka. Ipak, sa objavom novih podataka ove nedelje o inflaciji, koja je bila znatno iznad očekivanja, kao i o privrednom rastu, koji je takođe bio nešto bolji od očekivanja, prinosi državnih obveznica su se povećali.

Stopa inflacije u zoni evra u oktobru je povećana na 10,7% u odnosu na isti mesec prethodne godine, što je znatno iznad očekivanja (10,3%) i rasta u prethodnom mesecu (10,0%). Godišnja stopa bazne inflacije, koja isključuje cene volatilnih kategorija energenata, hrane, alkohola i duvana, povećana je na 5,0%, sa 4,8%, u skladu sa očekivanjima. Podaci ukazuju na to da je rast cena široko rasprostranjen, a inflacija verovatno još nije dostigla vrhunac.

Ovi podaci povećavaju pritisak na ECB da na sastanku u decembru ponovo podigne kamatne stope u većem obimu, odnosno za novih 75 b.p., iako su očekivanja rasta kamatnih stopa nakon prethodnog sastanka smanjena. Tome doprinosi i podatak da je rast BDP-a u zoni evra u trećem tromesečju iznosio 0,2%, nešto iznad očekivanja, uprkos ekonomskim pokazateljima, koji već sada ukazuju na recesiju. U Nemačkoj rast BDP-a je bio nešto veći usled rasta potrošnje, posebno u sektoru usluga, u Francuskoj zbog većih investicija, dok je u Španiji sektor turizma sprečio pad BDP-a u trećem tromesečju. Ipak, u narednom periodu očekuje se značajnije usporavanje potrošnje, na šta ukazuju i indeksi poverenja potrošača, kao posledica veoma visoke inflacije i pada kupovne moći stanovništva. Takođe, s rastom kamatnih stopa i rastom neizvesnosti investicije će usporavati.

Stopa inflacije u zoni evra iznosi 10,7% g/g, a bazna inflacija 5,0 g/g.

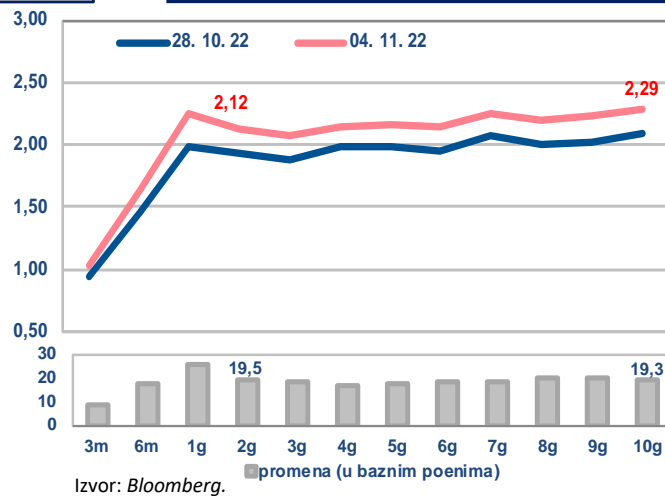
Predsednik ECB-a Kristin Lagard rekla je da ECB ne sme i neće dozvoliti da se inflacija ustali na visokom nivou, kao i da je ECB posvećena vraćanju inflacije na ciljani nivo u srednjem roku, što podrazumeva i povećanje kamatnih stopa iznad neutralne stope. Pored toga, u decembru se očekuje da ECB raspravlja o osnovnim principima po kojima će se smanjivati portfolio obveznica vredan oko 5.000 milijardi evra kupljenih tokom prethodnog perioda.

Potpredsednik ECB-a De Gindos rekao je da će inflacija verovatno ostati iznad cilja u dužem roku, što povećava rizik preliivanja viših cena na rast zarada, pa se može očekivati dalji rast kamatnih stopa ECB-a.

Guverner francuske centralne banke Vileroa de Galo rekao je da ECB treba da nastavi s povećanjem kamatnih stopa, čak i u manjem obimu, sve dok bazna inflacija ne dostigne maksimum, odnosno dok ne počne da se smanjuje, što, po njegovoj proceni, treba da se dogodi u prvoj polovini sledeće godine.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

1.13

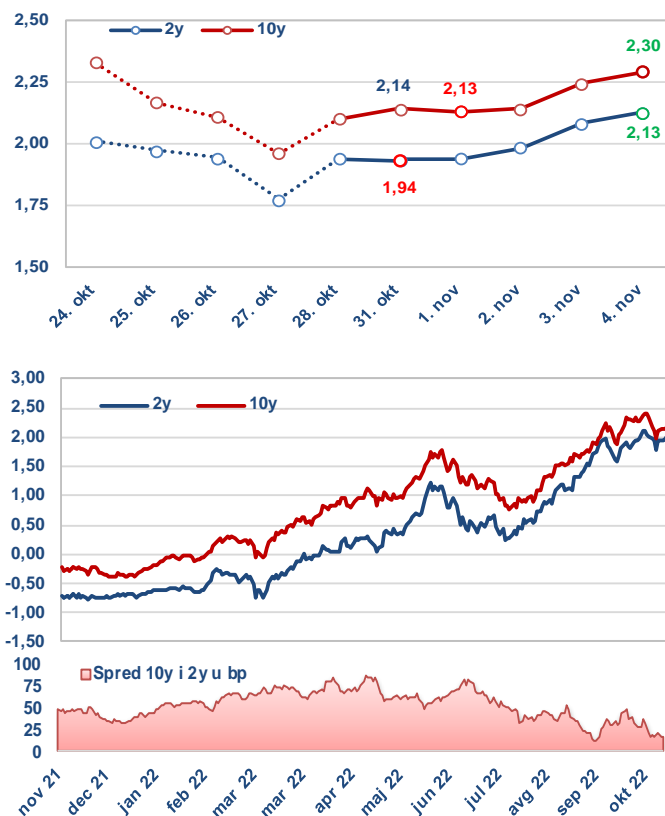
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivani podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa inflacije, G/G, zona evra, preliminarno	Okt	10,3%	10,7%	10,0%
Stopa rasta BDP-a, T/T, zona evra, preliminarno	T3	0,1%	0,2%	0,8%
Stopa nezaposlenosti, zona evra	Sep	6,6%	6,6%	6,7%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih i državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabranih zemalja u razvoju

2.1

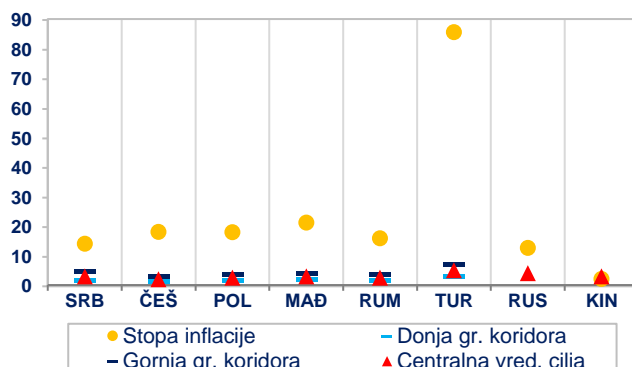
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (Q4, %)*
Srbija (NBS)	4,00	0,50	6.10.22.	10.11.22	4,50
Češka (CNB)	7,00	1,25	22.6.22	21.12.22	7,05
Poljska (NBP)	6,75	0,25	7.9.22	7.12.22	7,15
Mađarska (MNB)	13,00	1,25	27.9.22	22.11.22	13,00
Rumunija (NBR)	6,75**	0,75	8.11.22	10.1.22	-
Turska (CBRT)	10,50	-1,50	20.10.22	24.11.22	9,05
Rusija (CBR)	7,50	-0,50	16.9.22	16.12.22	7,35
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,30

Izvor: Bloomberg / * T4 2022. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu poslednjih raspoloživih anketa. ** Promena je nastala nakon izveštajnog perioda i biće obuhvaćena narednim nedeljnim izveštajem.

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajтови centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Češke (CNB) zadržala je referentnu stopu na nepromenjenom nivou od 7%, što je u skladu sa očekivanjima tržišnih učesnika. Ovo je treći uzastopni sastanak na kom je stopa zadržana na nepromenjenom nivou. Odluka o zadržavanju nije doneta jednoglasno, pet članova Monetarnog odbora bilo je za zadržavanje stope, dok su dva člana bila za povećanje od 75 b.p. Guverner CNB-a Ales Míhal izjavio je nakon saopštenja da će na sledećem sastanku referentna stopa biti zadržana ili povećana, kao i da će referentna stopa ostati na relativno povišenom nivou „određeno vreme”. Prema njegovoj izjavi, očekuje se da stopa inflacije do kraja godine dostigne nivo od 20% YoY. Revidirane su i projekcije CNB-a, prema kojima se očekuje pad BDP-a od -0,7% u 2023. godini (prethodno je očekivana stopa rasta BDP-a od 1,1%). Prosečna stopa inflacije za 2023. godinu revidirana je niže sa 9,5% na 9,1%.

Tokom posmatranog perioda je za posmatrane zemlje u razvoju objavljen i niz makroekonomskih pokazatelja.

Stopa inflacije u Poljskoj je, prema preliminarnoj proceni za oktobar, iznosila 17,9% YoY (1,8% MoM), što je blago iznad očekivanja tržišnih učesnika 17,8% YoY i iznad podatka iz septembra, kada je iznosila 17,2% YoY. Ovo je najviši nivo inflacije u Poljskoj u prethodnih 26 godina.

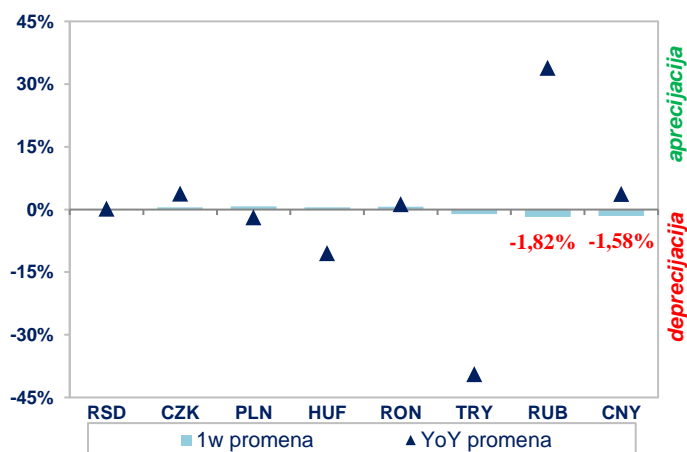
Stopa inflacije u Turskoj je u oktobru iznosila 85,5% YoY (3,5% MoM), što je iznad podatka iz septembra od 83,5% YoY (3,1% YoY) ali blago ispod očekivanja tržišnih učesnika (85,6% YoY). Bazna inflacija u Turskoj iznosila je 70,5% YoY (očekivano: 72% YoY).

BDP u Češkoj je u trećem tromesečju zabeležio pad od -0,4% QoQ, što je ispod očekivanja tržišnih učesnika (-0,1% QoQ), kao i ispod stope rasta iz prethodnog tromesečja (0,5% QoQ). Ako se posmatra međugodišnji nivo, zabeležena je stopa rasta BDP-a od 1,6% YoY. Stopa rasta industrijske proizvodnje je u septembru iznosila 8,3% YoY, što je znatno ispod nivoa od 10,3% iz avgusta ove godine.

Caixin PMI proizvodnog sektora u Kini je u oktobru povećan za 1,1 poen, na nivo od 49,2 (očekivano 48,5), dok je Caixin PMI neproizvodnog sektora smanjen za 0,9 poena, na nivo od 48,4 (očekivano 49).

2.3

Promena lokalnih valuta izabranih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi državnih obveznica u lokalnoj valuti (ročnost približna 10G)

Emitent (dospeće)	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija (2032)	7,250	-85,0	318,0
Češka (2032)	5,774	2,7	312,6
Poljska (2032)	8,176	6,8	527,2
Mađarska (2032)	10,385	25,3	650,8
Rumunija (2032)	9,145	-5,3	422,0
Turska (2031)	11,330	8,0	-730,0
Rusija (2031)	15,985*	616,5	925,5
Kina (2032)	2,701	2,8	-21,5

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters) i Srbiju (podaci iz sekundarnog trgovanja).

* Podatak od 25. 2. (poslednji raspoloživi podatak pre zabrane trgovanja državnim HoV Rusije).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je porasla za **1,93%** i kretala se u rasponu od 1.629,46 do 1.674,54 USD/Oz (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

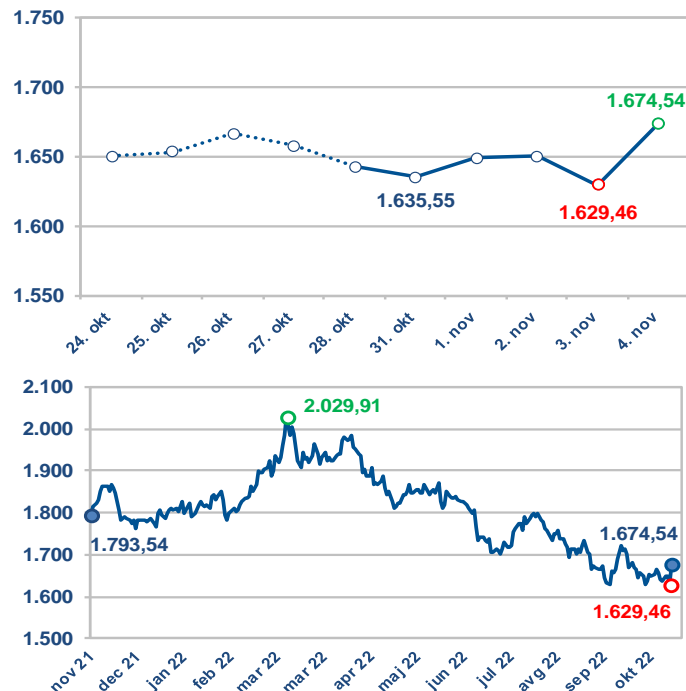
Na rast cene zlata uticali su: carinski podaci o rastu uvoza bakra u Kinu; lošiji ekonomski podaci u SAD (na tržištu nekretnina broj ugovora o kupovini kuća u prethodnom vlasništvu beleži pad četvrti uzastopni mesec, pod pritiskom viših hipotekarnih stopa); usporen rast aktivnosti uslužnog sektora, koji čini više od dve trećine ukupne ekonomije SAD); procene investitora pred sastanak FED-a da bi moglo uslediti usporavanje agresivnog povećanja kamatnih stopa; rast tražnje za zlatnim polugama, kovanicama i nakitom u Aziji.

Cena zlata je porasla od 1,93% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.674,54 USD/Oz.

Na ograničenje daljeg rasta cene zlata uticali su: pooštavanje monetarnih politika širom sveta; podaci o povećanim inflatornim pritiscima i snažnom tržištu rada u SAD, što ostavlja prostor za povećanje kamatne stope; odluka FED-a da poveća kamatnu stopu za 75 b.p., uz izjavu predsednika Pauela da će FED nastaviti s restriktivnom monetarnom politikom radi smanjenja inflacije; jačanje vrednosti američkog dolara; rast stopa prinosa državnih HoV SAD.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent porasla je za **5,04%** i kretala se u rasponu od 93,26 do 99,89 USD/bbl (vrednost na kraju dana, *Bloomberg Composite London*).

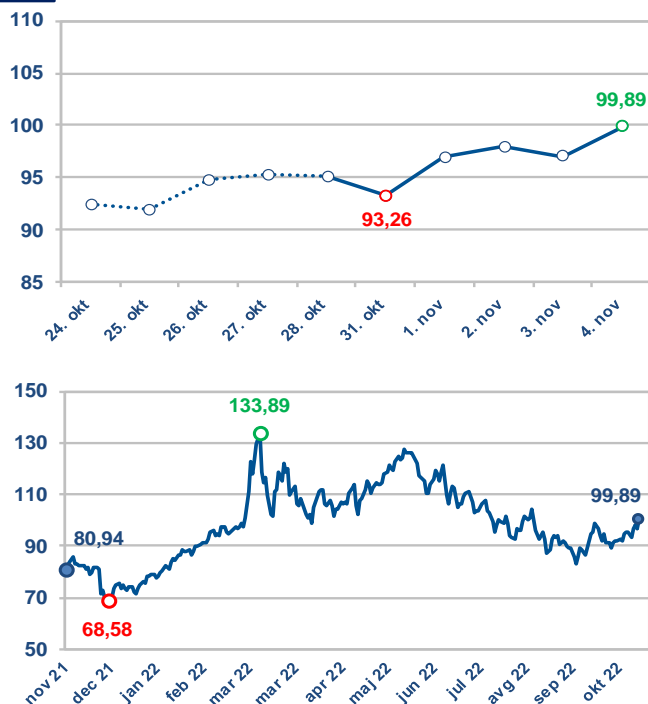
Na rast cene nafte uticali su: podaci o padu proizvodnje nafte grupe OPEC u oktobru; saopštenje OPEC-a da će snabdevanje naftom ostati ograničeno u uslovima povećane tražnje; neproverene glasine u medijima da će kineska vlada razmotriti načine za ublažavanje ograničenja svoje oštre politike nulte tolerancije prema COVID-19; carinski podaci o povećanju uvoza nafte u Kini u oktobru i otvaranje novih rafinerija; neizvesnosti oko snabdevanja i najavljenih sankcija G7 i EU na uvoz ruskog goriva od 5. decembra; izveštaj Američkog instituta za naftu (API) o padu zaliha sirove nafte u SAD.

Cena nafte je porasla za 5,04% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 99,89 USD/bbl.

Na ograničenje rasta cene nafte u posmatranom periodu uticali su: zabrinutost zbog moguće globalne recesije; jačanje vrednosti američkog dolara; najava administracije Džo Bajdena o nametanju većih poreza naftnim kompanijama iz SAD, koje ostvaruju rekordne profite bez reinvestiranja u domaću proizvodnju; spremnost Rusije da većim izvozom nafte u Aziju u velikoj meri zaobide nova ograničenja cene nafte od strane G7 i EU početkom decembra; povećanje broja operativnih naftnih i gasnih platformi u SAD, po podacima kompanije Baker Hughes.

3.2

Cena nafte tipa brent(USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.